

Granskning av bokslut och årsredovisning per

2023-12-31

Granskningsrapport

Region Skåne

KPMG AB
2024-04-03

Region Skåne

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2023-12-31

2024-04-03

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	2
1.1	Syfte och revisionsfrågor	2
1.2	Avgränsning	3
1.3	Revisionskriterier	3
1.4	Metod	3
2	Resultat av granskningen	5
2.1	Årsredovisningens räkenskaper	5
2.2	Intern kontroll	7
2.3	Balanskrav	7
2.4	Bedömning av fullmäktiges mål med betydelse av god ekonomisk hushållning	9
3	Sammanfattning och slutsatser	10

1 Bakgrund

Vi har av Region Skånes revisorer fått i uppdrag att granska årsbokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2023. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2023. Regionens revisorer ska enligt 12 kap. kommunallagen (2017:725) bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorerna ska vid granskning av årsredovisning pröva om räkenskaperna är rättvisande. Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen.

Från och med den 1 januari 2023 ska årsredovisningen granskas enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision. Standarden ska tillämpas av de sakkunniga som utför räkenskapsrevision på uppdrag av förtroendevalda revisorer i kommuner, regioner, kommunalförbund och samordningsförbund.

Standarden består av:

- Ramverk
- Anvisningar för tillämpning i kommunal räkenskapsrevision av International Standards on Auditing (ISA) samt International Standard on Review Engagements (ISRE 2410) inklusive tillämpningsanvisning för granskning av drift- och investeringsredovisning (enligt ISA 501)
- Instruktion för granskning av sammanställda räkenskaper
- Instruktion för granskning av förvaltningsberättelse.

Utöver ovanstående moment tillkommer enligt avtal:

- Granskningen av utfallet rörande de finansiella målen.
- Bedömning om regionen efterlever balanskravet samt eventuellt återopande av synnerliga skäl för att inte återställa negativt balanskravsresultat.

1.1 Syfte och revisionsfrågor

Vårt uppdrag är att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för revisionsberättelsen.

Syftet med granskningen är att bedöma om regionens årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) samt god redovisningssed i kommuner och regioner.

Granskningen av årsredovisningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter upprättats i enlighet med LKBR och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av regionens finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året?
- Är förvaltningsberättelsens lagstadgade delar förenliga med årsredovisningens övriga delar?
- Har förvaltningsberättelsen upprättats i enlighet med LKBR?
- Har sammanställda räkenskaper konsoliderats i enlighet med LKBR?

- Är resultatet i årsredovisningen förenligt med de mål som fullmäktige beslutat, som är av betydelse för god ekonomisk hushållning?
- Efterlever regionen balanskravet och har eventuella negativa balanskravsresultat och återopande av synnerliga skäl hanterats korrekt?

1.2 Avgränsning

Vår granskning omfattar årsredovisningen per 2023-12-31. Granskningen av räkenskaperna har utförts i den omfattning som krävs enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision. Granskningen av måluppfyllelse och bedömning av balanskravet har utförts enligt SKR:s God revisionssed i kommunal verksamhet 2022.

Fel i räkenskaperna betraktas som väsentliga om de är av sådan omfattning eller typ att de, om de varit kända för en välinformerad läsare av årsredovisningen, hade påverkat dennes bedömning av regionen. Detta kan inkludera såväl kvalitativa som kvantitativa fel och varierar mellan regioner och verksamheter.

1.3 Revisionskriterier

Våra bedömningsgrunder avseende årsredovisningens räkenskaper bygger på följande revisionskriterier:

- Kommunallag (KL) och lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- God redovisningssed, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning (RKR)

Vid bedömning av god ekonomisk hushållning bygger vår bedömning även på:

- Interna regelverk och instruktioner
- Fullmäktigebeslut

1.4 Metod

Granskningen har genomförts genom bland annat:

- Processgenomgång
- Stickprov och andra urvalsmetoder
- Dataanalys
- Kartläggning av IT-miljön
- Intervjuer med berörda tjänstepersoner
- Avstämning mot redovisningsregelverk
- Granskning av interna kontroller som är av relevans för upprättandet av de finansiella rapporterna
- Verifiering av årsredovisning mot huvudbok samt underlag för denna

Revisionens faser kan kategoriseras i Planering, Genomförande och Rapportering.

I planeringsfasen har vi haft inledande genomgång av villkoren för uppdraget, fastställande av vilka dokumentationskrav som finns, vem som bär ansvaret vid oegentligheter samt kommunikationen under revisionens gång. En viktig del i planeringsfasen är att identifiera risker, värdera riskerna utifrån allvarlighet och sannolikhet samt att identifiera lämpliga granskningsåtgärder.

Genomförandefasen har omfattat fortsatt planering då den interna kontrollen som har översiktligt granskats och de iakttagelser som gjorts i samband med denna granskning har beaktats i granskningen av årsbokslutet. Granskningen av den interna kontrollen tar sin utgångspunkt i kundens processer, bedömningar i redovisningen och finansiella ramverk. Förståelsen för de väsentliga processerna har dokumenterats och en bedömning kring risken för oegentligheter har gjorts. Vidare utgör IT-miljön en viktig del av regionens verksamhet och en dokumenterad förståelse kopplat till detta område har ingått som en del av granskningen av den interna kontrollen. Vi har skaffat oss en förståelse för den interna kontrollen för att identifiera lämpliga granskningsåtgärder men inte för att uttala oss om effektiviteten i kontrollerna/processerna.

En revisionsstrategi har bestämts utifrån den inledande planeringen och den förståelse som skaffats i samband med granskningen av den interna kontrollen. Andra delen av genomförandefasen har omfattat inhämtande av revisionsbevis genom granskning och dokumentation av:

- Balans och resultaträkning
- Närståendetransaktioner
- Sammanställda räkenskaper
- Drift- och investeringsredovisningen
- Förvaltningsberättelse

Som en del i den avslutande fasen har vi inhämtat ett skriftligt uttalande enligt ISA 580. Det har inhämtats från de ledande befattningshavare som har uppdraget att verkställa bokslutsprocessen och den interna kontrollen i regionens redovisning, system och rutiner.

Granskningarna avser regionens årsredovisning som är daterad den 2024-03-19.

Rapporten är faktagranskad av Enheten för Koncernekonomi.

2 Resultat av granskningen

2.1 Årsredovisningens räkenskaper

Enligt 4 kap. 1 § LKBR ska en årsredovisning innehålla en förvaltningsberättelse, resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys, noter, driftredovisning, investeringsredovisning och sammanställda räkenskaper (om sådana upprättas enligt 12 kap 2 § LKBR).

2.1.1 Resultaträkning

En regions långsiktiga ekonomiska utveckling är beroende av att intäkterna ökar mer än kostnaderna för att inte urholka det egna kapitalet.

Nedan framgår den finansiella rapportens resultaträkning enligt fullfonderingsmodellen.

Resultaträkning	U 2023	B 2023	U23 v B23	U 2022	J23 v U22
Verksamhetens intäkter	12 616	10 960	1 656	12 865	-249
Verksamhetens kostnader	-62 941	-57 064	-5 877	-56 678	-6 263
Avskrivningar	-1 779	-1 744	-35	-1 774	-5
Verksamhetens nettokostnader	-52 104	-47 848	-4 256	-45 587	-6 517
Skatteintäkter	39 101	38 104	997	36 875	2 226
Utjämnings- & generella statsbidrag	12 360	12 275	85	12 584	-224
Resultat före finansiella poster	-643	2 531	-3 174	3 872	-4 515
Finansiella intäkter	246	29	217	95	151
Finansiella kostnader	-158	0	-158	-124	-34
Finansiella pensionskostnader	-3 479	-3 398	-81	-946	-2 533
Resultat	-4 035	-838	-3 197	2 897	-6 932

U=utfall, B=budget

Som framgår av tabellen är de samlade intäkterna från skatt, utjämnings- och bidrag högre än budget med 1 082 mnkr. Nettokostnaderna är högre än budget med 4 256 mnkr. Årets kostnader för värdesäkring av pensionsavsättningen är 81 mnkr högre än budget och högre än föregående år med 2 533 mnkr. Avvikelsen mot föregående år förklaras med den ökade inflationstakten samt förändrat pensionsavtal.

Region Skåne redovisar två resultaträkningar; en i enlighet med fullfonderingsmodellen och en enligt blandmodellen. Skillnaden i resultat mellan dessa är 202 mnkr vilket beror på att kostnaderna för att värdesäkra pensionerna är högre med tillämpning av fullfonderingsmodellen.

För beräkningen av balanskravsresultatet används redovisning upprättad enligt blandmodellen, vilken presenteras som upplysning vid sidan av fullfonderingsmodellen.

2.1.2 Balansräkning

Nedan framgår den finansiella rapportens balansräkning enligt såväl fullfonderings- som blandmodellen.

Värt att notera är att eget kapital är negativt med knappt 19,9 mdkr vilket innebär att regionen fortsatt befinner sig i ett finansiellt besvärligt läge.

I avsättningarna redovisas ett belopp om 40,9 (36,8) mdkr vilket består av tidigare intjänad pensionsrätt. Av detta belopp har 15,4 (15,2) mdkr intjänats före 1998 och denna del får enligt lag om kommunal bokföring och redovisning inte redovisas som skuld.

Den valda redovisningsmetoden kallas allmänt för fullfonderingsmodellen medan den enligt lag gällande benämns blandmodellen. Av tabellerna framgår skillnaderna på pensionsavsättningarnas storlek i de båda redovisningsmetoderna.

Balansräkning	FF 2023	FF 2022	U23 v U22	BM 2023	FF22 v BM22
Immateriella anläggningstillgångar	1 690	1 345	345	1 690	0
Materiella anläggningstillgångar	32 801	30 510	2 291	32 801	0
Finansiella anläggningstillgångar	1 154	695	459	1 154	0
Bidrag till infrastruktur	641	679	-38	641	0
Omsättningstillgångar	8 544	9 039	-495	8 544	0
Summa tillgångar	44 830	42 268	2 562	44 830	0
Eget kapital	-19 893	-15 859	-4 034	-4 491	-15 402
Avsättningar	40 931	36 850	4 081	25 529	15 402
Långfristiga skulder	10 081	6 274	3 807	10 081	0
Kortfristiga skulder	13 711	15 003	-1 292	13 711	0
Summa eget kapital, avs. & skulder	44 830	42 268	2 562	44 830	0

FF=fullfonderingsmodellen, BM=blandmodellen

2.1.3 Driftsredovisning

Enligt LKBR 10:1 ska driftsredovisningen innehålla en redovisning av hur utfallet förhåller sig till den budget som har fastställts för den löpande verksamheten.

Enligt RKR:s rekommendation R14 Drifts- och investeringsredovisning ska utformningen av utfall kunna stämmas av mot fullmäktiges budget.

Av Region Skånes driftsredovisning framgår att sektor Hälso- och sjukvård står för en sammanlagd budgetavvikelse om -3 926 mnkr (-999). Central finansiering står för en positiv budgetavvikelse om 623 mnkr (2 525).

2.1.4 Investeringsredovisning

Enligt LKBR 10:2 ska investeringsredovisningen innehålla en samlad redovisning av regionens investeringsverksamhet.

Enligt RKR:s rekommendation R14 Drift- och investeringsredovisning ska utformningen av utfall kunna stämmas av mot fullmäktiges budget och plan för investeringsverksamheten.

Av årsredovisningen framgår att utfallet av investeringar om 4 677 mnkr under 2023 inte uppnådde budgeterad nivå om 5 648 mnkr.

2.1.5 Sammanställd redovisning

Sammanställda räkenskaper för en kommunal koncern avser enligt LKBR 12:1 en sammanställning av kommunens eller regionens och koncernföretagens resultaträkningar, balansräkningar och kassaflödesanalyser samt noter.

De sammanställda räkenskaperna innehåller förutom regionen Region Skåne Holding AB och Folkandvården Skåne AB vilka revideras av annan auktoriserad revisor.

Vi har inte noterat några avvikelser i vår granskning avseende de sammanställda räkenskaperna.

2.1.6 Redovisningsprinciper

I årsredovisningen anges under avsnittet "Redovisnings- och värderingsprinciper" att redovisningen skett enligt lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) samt rekommendationer från RKR. *"Undantag är till viss del gjord i förhållande till 5 kap 4§ i lagen om kommunal bokföring och redovisning"*.

Vi bedömer att Region Skånes redovisningsprinciper efterlever LKBR och rekommendationer från RKR förutom vad gäller pensionsredovisningen.

2.1.7 Bedömning

Enligt vår bedömning har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter, *med reservation för redovisningen av pensionsavsättningar*, upprättats i enlighet med LKBR och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av regionens finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året. En förvaltningsberättelse har upprättats. Sammanställda räkenskaper har upprättats.

2.2 Intern kontroll

I samband med årets granskning av IT- och informationssäkerhet har vi identifierat behov av att förbättra arbetet med informationssäkerhet samt delar av IT-säkerhetsarbetet.

2.3 Balanskrav

En region ska enligt KL göra en avstämning av balanskravet och redovisa detta i förvaltningsberättelsen. Eventuella negativa resultat som uppkommer ska enligt KL regleras inom tre år. Om det föreligger synnerliga skäl finns emellertid möjlighet att inte reglera ett negativt resultat. RKR har lämnat information¹ om beräkning och redovisning av balanskravet utifrån tolkning av förarbeten till reglerna om balanskrav i LKBR och KL.

¹ Oktober 2015

Regionen redovisar en avstämning av balanskravet enligt kommunallagen i förvaltningsberättelsen. Av den finansiella rapporten framgår det att regionens balanskravsresultat uppgår till -2 867 mnkr efter upplösning av resultatutjämningsfond med 1 015 mnkr. Regionen har inte något ingående återställningskrav.

Regionen uppfyller således inte balanskravet för räkenskapsåret.

Region Skåne åberopar synnerliga skäl för att inte återställa det utgående negativa balanskravsresultatet om 2 867 mnkr då detta, i den rådande situationen, skulle strida mot god ekonomisk hushållning. I korthet går resonemanget ut på att de förmodat tillfälliga kostnadsökningarna beträffande pensioner ger så stora underskott såväl 2023 som 2024 att ett kortsiktigt återställande genom kraftiga besparingsåtgärder skulle vara till men för god ekonomisk hushållning, samt att det då är bättre att räkna med att det långsiktiga överskottsmålet om 2% årligen kommer att leda till ett återställande av balansräkningen under åren 2026--2028.

2.3.1.1 **Bedömning**

Region Skåne redovisar ett negativt balanskravsresultat och avsikten är att yrka på synnerliga skäl för att inte återställa detta inom den lagstadgade perioden av tre år. I strikt mening uppfyller inte Region Skåne de grundkrav som bör föreligga för att synnerliga skäl ska kunna åberopas.

Situationen är dock besvärlig och vi har nu att överväga de möjligheter som står Region Skåne till buds, vilket gör att även andra aspekter behöver vägas in. Det finns två realistiska möjligheter att få ordning på ekonomin på kort sikt och det är hårda åtstramningar av verksamheterna eller kraftigt höjd beskattning. Vi vet av erfarenhet att dramatiska besparingar på verksamheterna leder till att de övriga målen inom ramen för god ekonomisk hushållning sannolikt inte kommer att kunna uppnås, bland annat med försämrad vårdkvalitet, väntetider mm eller nedlagd trafik, samt att det när kapaciteten senare ska återuppbyggas blir dyrare att åstadkomma detta. På motsvarande sätt är det väl belagt inom nationalekonomin att dramatiskt ökad beskattning sätter ned samhällsekonomin, med ökad arbetslöshet och svagare ekonomisk tillväxt vilket inte heller kommer att gagna befolkningen i Skåne.

I situationen kan även beaktas att den kraftigt resultatpåverkande ökningen av pensionskostnaderna som förevarit 2023 och förväntas 2024, endast i begränsad utsträckning påverkar regionens kortsiktiga likviditet, och att det av den anledningen inte är nödvändigt att snabbt återställa eget kapital.

Vi bedömer att de synnerliga skäl som åberopas i årsredovisningen, för att inte reglera det negativa balanskravsresultatet, givet den nuvarande situationen, är rimligt motiverade och beaktar kravet om god ekonomisk hushållning.

Dock gäller fortsatt den bedömning som KPMG gjort under en lång rad av år; att Region Skånes ekonomi måste förbättras och att en långsiktigt hållbar planering för detta måste sätts inom rimlig tidshorisont.

2.4 Bedömning av fullmäktiges mål med betydelse av god ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagens bestämmelser ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

2.4.1 Finansiella mål

Region Skånes fullmäktige har fastställt följande mål i 2023 års budget:

1. Region Skånes resultat ska över en rullande femårsperiod uppgå till minst 2 procent av de samlade intäkterna från skatt, kommunalekonomisk utjämning och generella statliga bidrag. Resultatet ska också årligen uppfylla det lagstadgade balanskravet.
 - a. Resultatnivån för 2023 innebär att resultatmålet inte uppfylls, varken för 5-årsperioden 2019-2023 eller för det enskilda året 2023.
2. Investeringar ska så långt möjligt finansieras med egna medel. Upplåning kan användas för att delfinansiera större investeringsprojekt.
 - a. Summan av årsresultat och avskrivningar understiger investeringsnivån på 4,7 miljarder kronor. Målet uppnås ej år 2023.
3. Region Skånes externa räntebärande nettolåneskuld får högst uppgå till 25 procent av de samlade intäkterna från skatt, kommunalekonomisk utjämning och generella statliga bidrag.
 - a. Region Skånes externa räntebärande nettolåneskuld - exklusive pensionsskulden – motsvarar 17 procent vilket innebär att målet har uppnåtts.

Av de av fullmäktige fastställda finansiella målen uppnås endast skuldsättningsmålet. Finansieringsmålet och resultatmålet uppnås inte för år 2023.

Soliditeten är negativ och eget kapital minus 19,9 mdkr varför det finansiella läget fortsatt är bekymmersamt för Region Skåne. Även med redovisning enligt den så kallade blandmodellen är eget kapital negativt med 4,5 mdkr.

3 Sammanfattning och slutsatser

3.1.1 Sammanfattning

Vi noterar, utifrån redovisningen av balanskravsresultatet i årsredovisningen, att det lagstadgade balanskravet inte uppfylls. Vi bedömer att de synnerliga skäl som åberopas i årsredovisningen, för att inte reglera det negativa balanskravsresultatet, givet den nuvarande situationen, är rimligt motiverade och beaktar kravet om god ekonomisk hushållning.

Av de av fullmäktige fastställda finansiella målen uppnås endast skuldsättningsmålet. Finansieringsmålet och resultatmålet uppnås inte för år 2023.

Redovisningen av pensioner är inte upprättad enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning.

3.1.2 Slutsatser

Enligt vår bedömning har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter, *med reservation för redovisningen av pensionsavsättningar*, upprättats i enlighet med LKBR och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av regionens finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året. En förvaltningsberättelse har upprättats. Sammanställda räkenskaper har upprättats.

KPMG AB

Johan Rasmusson

*Auktoriserad revisor &
Certifierad kommunal revisor*